

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3254/2019
15.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Ласло Дубајић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа пуномоћник Олга Мацедонић Жутић, адвокат из ..., ради поништаја завештања, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2113/19 од 23.05.2019. године, у седници већа од 15.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2113/19 од 23.05.2019. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Основног суда у Бечеју П 7/19 од 12.03.2019. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужилци на име трошкова ревизијског поступка исплати 18.000,00 динара у року од 15 дана по пријему судске одлуке под претњом извршења.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бечеју П 7/19 од 12.03.2019. године, утврђено је да је ништаво и да не производи правно дејство судско завештање сада пок. ВВ бившег из ..., сачињено пред Основним судом у Бечеју 18.12.2014. године под ЗРЗ 369/14, те да ће се заоставштина пок. ВВ, бившег из ... умрлог ...2016. године распорити по закону, што је тужена дужна да призна и трпи. Тужена је обавезана да тужилци на име трошкова поступка исплати 149.700,00 динара са каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2113/19 од 23.05.2019. године, усвојена је жалба тужене, па је преиначена првостепена пресуда тако што је тужбени захтев тужиле одбијен као неоснован, а тужилца обавезана да туженој накнади трошкове жалбеног поступка од 28.800,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужилца је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу чл. 408. и 403. став 2. тачка 2. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 87/18) Врховни касациони суд је нашао да је тужилина ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ВВ бивши из ..., поднео је 17.12.2014. године молбу Основном суду у Бечеју ради сачињавања тестаментa и то да суд изађе на терен с обзиром да није у могућности да се креће. Поступајући по његовој молби судија је 18.12.2014. године изашао на адресу становања и о томе сачинио записник. На записнику су констатовани идентификациони подаци за предлагача, да је предлагач изјавио „Ја ВВ из ... при чистом и здравом разуму ни од кога наговаран нити присиљен на основу своје слободно изражене воље за свог живота располажем својом имовином...“ коју је потом описао, а навео је и да ту имовину оставља ББ из ..., с тим што је нагласио да је то његово завештање, његова последња воља коју жели да сви поштују након његове смрти. При давању те изјаве у кући завештаоца били су присутни, поред судије и два сведока као и записничар. Поступајући судија је констатовао да је завешталац изјавио након што му је завештање прочитано и објављено да ово завештање одговара његовој последњој вољи, те га својеручно потписује. Након тога, на записнику је наведено: „завешталац ВВ“, да се испод тога налази потпис завештаоца, а испод потписа завештаоца потписи два сведока, а затим је поступајући судија навео: потврђује да је завешталац изјавио своје завештање и својеручно га предамном потписао и пред сведоцима, а исто је сачињено у четири истоврсна примерка. Записник је потписан од стране судије. Завешталац је у моменту сачињавања судског завештања умео да чита и могао је да прочита завештање. Иза пок. ВВ вођен је оставински поступак код Основног суда у Бечеју у предмету О 1295/16 где је донето решење од 11.09.2017. године којим је поступак расправе заоставштине прекинут, а његова законска наследница ББ упућена на парницу да покрене поступак ради поништаја судског завештања при чему је покојни ВВ био рођени брат тужиле, удовац и није имао своје деце.

У овој парници тужилца тражи да се утврди да је наведено завештање ништаво и да не производи правно дејство, а на основу утврђеног чињеничног стања првостепени суд усваја тужбени захтев нашавши да завештање није сачињено у форми која је прописана законом. Међутим, другостепени суд прихвата став првостепеног суда да завештање није сачињено у форми судског завештања, како је наведено, али другостепени суд сматра да се то завештање у свему може уподобити завештању пред сведоцима, те да му се управо и мора признати пуноважност као тог завештања због чега је тужбени захтев неоснован, те је првостепена пресуда преиначена и захтев одбијен као неоснован.

Закључци другостепеног суда се не могу прихватити као правилни јер су резултат погрешне примене материјалног права.

Закон о наслеђивању ("Службени гласник РС" бр. 46/95 и 101/2003) у члану 83. прописује да завештање мора бити сачињено у облику и под условима одређеним законом. На тај начин закон прописује да је завештање строго формални акт. Поред

осталих видова завештања закон познаје писмено завештање пред сведоцима по члану 85. и судско завештање и то у ситуацији ако је завешталац у стању да га прочита – члан 87. и у ситуацији ако завешталац није у стању да га прочита – члан 88.

У конкретном случају предмет оцене у овој парници је пуноважност судског завештања у ситуацији када је завешталац у стању да га прочита. По члану 87. завештање може по казивању завештаоца сачинити судија пошто претходно утврди завештаочев идентитет, а пошто завешталац такво завештање прочита и потпише судија на самом завештању потврђује да га је завешталац у његовом присуству прочитао и потписао. Дакле битни елементи овог завештања су да завешталац мора да буде у стању да га прочита, да завештање по казивању завештаоца сачињава судија, а кад се такво завештање од стране завештаоца прочита и потпише, судија на самом завештању потврђује ту чињеницу. У конкретном случају завешталац није прочитао завештање, већ је то урадио судија на који начин произилази да се не може радити о судском завештању из члана 87. Закона. За завештање по члану 88. које се сачињава у ситуацији када завешталац није у стању да га прочита није испуњен претходни услов односно да завешталац није у стању да га прочита. Све напред наведено, несумњиво доказује да се у конкретном случају не може радити о пуноважном судском завештању које је предмет побијања у овој парници. Завештање није уговор, па се не може прихватити став другостепеног суда о тзв. конвалидацији, а што је другостепени суд практично применио у својој одлуци, сматрајући да наведено завештање испуњава услове завештања пред сведоцима. Ревизија основано наводи да чак ни то завештање у конкретном случају не би било формално сачињено у складу са законом јер њега сачињава завешталац који зна да чита и пише пред сведоцима, а не сачињава га судија као што је то урађено у конкретном случају. Све напред наведено доказује да се у конкретном случају ради о завештању које није сачињено у облику и под условима одређеним законом, те да је отуда основано првостепени суд одлучио када је усвојио тужбени захтев све сходно одредби члана 168. Закона о наслеђивању.

Како је другостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, то је преиначена другостепена пресуда, тако што је жалба као неоснована одбијена и потврђена првостепена пресуда, а сва на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Подносиоцу ревизије су признати стварни и нужни трошкови у висини накнаде по АТ за писање ревизије од 18.000,00 динара на основу члана 154. ЗПП.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић